

**Horst
Kocour
Haslbauer**

RUKSÁK

**Legrace
Erotika
Smrt**

Knihu věnuji své Bohdance, půjčuje mi pero.

Kniha je věnována i bývalým spolužačkám, spolužákům, učitelům, ještě žijícím i těm tam nahoře, sportovním spoluhráčům, protihráčům, soupeřům, mistrům mého oboru, spolupracovníkům, učedníkům, dlouholetým přátelům, přátelům čerstvým a hlavně – prvním láskám, které o tom nevěděly, těm, které to tušily, i těm, které si byly skoro jisté.

Samozřejmě také těm, o kterých jsem si neuměl představit, že by zbožňovaly mne samotného, a já se to od nich dozvěděl až ve stařeckém věku. Já osobně, jak jsem ješitný, se za starce nebudu považovat ani poté, co za mnou zaklapne dekl. Amen...

Horst Kocour Haslbauer

Ruksak

PRAGO/LINE

Upozornění

Nenávidím veškerou politiku, tedy politiku všech stran. Politika je pro mě horší než rakovina a AIDS dohromady!

U všech kormidel by měli být nestraníci – odborníci ve svém oboru!!!

Když na mě vystrčí jmenovaná své drápky, teprve ji začínám vnímat a bráním se svými drápky lvími.

Někdo si bude myslet, že se v této knize objevuje plno nic neříkajících jmen. Nejsou to celebrity ani prominenti, není je vidět na obrazkách, nelze se o nich dočíst v časopisech. Jejich obličeje nepatří politikům, ale každý zde, i krátce jmenovaný, udělal pro Sokolovsko více než kdejaký kvákající politik. Proto se budou tito skromní a pracovití jednotlivci objevovat také v mých dalších knihách i se svými lidskými chybami. Čtenář si na ně určitě zvykne a bude je mít rád jako já. Píši o nich, protože nechci, aby zapadli v zapomnění.

Snažím se vyhýbat politizování, chci čtenáře pobavit a ne pobouřit.

Předmluva

Když jsem v emigraci, v roce 1987, chtěl svůj první rukopis dostat na veřejnost, napadlo mě, že by mi mohl poradit ve Vídni od domova odříznutý Pavel Landovský. Navázal jsem s ním kontakt pomocí drátů. Představil jsem se jako Kocour, abych ho svým německým jménem nevyplašil a nepřivodil mu žaludeční vředy.

„Kocour, Kocour,“ zadumal nahlas, „člověče, já tě musím znát z Prahy, to je ale let...“

„Já jsem, Pavle, ze Sokolova... politická píseň... tam jsem tě neviděl nikdy vystupovat ani nastupovat do autobusu...“

„No počkej, nedělej si prdel, já bych tě měl znát z divadla...“

„Pavle, v divadle jsem seděl vždycky jenom jako divák... mám ale jinou prosbu“ a začal jsem mu vysvětlovat, proč volám.

„No hele, já znám na Západě plno lidí, rukopis na knížku říkáš... a odkud vůbec voláš?“ Po mé odpovědi se zděsil: „Z Norimberka, z Norimberka... Ježíši, to ti, člověče, bude stát telefon majlant... už zuřivě přemejšlím..., koho jen bych ti poradil. Víš, oni to sou většinou kurvy slibotechnický, mám u takových rozházený mnou nakecaný kazety po celý Evropě, že prej z toho něco udělaj, a ticho po pěšině. Ani kazety už mi neposlali, hajzlové, nazpátek. Prachsprostě mi je ukradli... na to majzla! Já, to tě bude stát prachů, ty se nedoplatíš...“

„To je dobrý, Pavle, já sem vykrad banku...“

„Tak to jo, hele, mně už se kouří z mozku..., ale teď mě něco konečně napadlo. Na všechny se vyser, sou to hajzlové, pošli ke přímo do Kanady Škvoreckýmu, to je rovnej chlap. Já tady, do prdele, musím někde mít jeho adresu..., ale kde jen mám ten zasranej notes?“ Bylo slyšet, jak volá ženské jméno a ptá se na notes. Samozřejmě že dáma o úkrytu notýsku věděla a už jsem slyšel Pavla, jak hledá. „Eš, eš, š,š,š, už to mám,“ vykřikl radostně, „jé, ty se nedoplatíš... vlastně si vykrad banku... piš, budu ti to slabikovat, v tý zasraný angličtině se všechno čte jinak, než se píše... jó, zlatá čeština...“

S poděkováním a přáním štěstí v životě jsem se rozloučil a Pavel ještě zabrumlal: „Tak ty, Kocoure, kradeš... asi bych měl začít taky, přeju ti, hochu, úspěch a měj se fajn..., ale stejně si budu celej den ještě lámat palici, odkud tě znám...“

Půl roku nato mi oznamoval krajaňský leták, že Pavel Landovský bude mít v Mníchově besedu ohledně své čerstvé knihy... Tak se dočkal, myslel jsem, a přál mu to.

Vyrazil jsem tam s dcerami Ivou a Petrou a jejich kluky, bratislavským Danem a pražským Šimonem. V malé sportovní Hondě CRX byli ti dva čahouni stočení jako krajty tygrovité.

V narvaném sále restaurace Haidhauser Bürgersaal to šumělo, pro nás už nezvyklou, davovou češtinou. Letěla slova, že Landák je vedle v hospodě u stolu se Štěpánkem, Přenosilovou a dalšími. Koupil jsem jeho knihu a vyrazil s ní ke stolu, kde to nejvíc vřelo. Nahlas jsem pozdravil a představil se jako Kocour. Pavel na mě ukázal rukou a křikl: „Přátelé, to je von, Štěpánku, ty přece musíš znát Kocoura...“

„No, Pavle, já kocoura znám, ale ten můj vypadá o malinko jinak než ten tvůj...“ Všichni si mě začali prohlížet a Ivona Přenosilová zakroutila hlavou. „Pánové, ten můj tedy vypadá taky zcela jinak než tenhle...“ Jejich stůl se rozbouřil pravým

ČESKOSLOVENSKÝM emigrantským smíchem. Poprosil jsem o podpis a odmítl si ke stolu přisednout. „Čekáme na tebe toužebně vedle v plném sále...“

„Jo, toužebně na tebe čekají, Pavle, tak to budeš muset jít...“ pronesl Štěpánek závistivě nafilmovanou intonací.

„Norimberk, Norimberk... a eště kradeš, Kocoure? A jak to dopadlo se Škvoreckým?“

„Čekám na odpověď...“

„To už je tolik hodin? Máte někdo cibule? Budu se muset přemístit vedle...“ zamumlal Pavel, já si vyhrnul rukáv na levé ruce, abych mu před odchodem ještě oznámil přesný čas, ale mé zápěstí zelo prázdnotou. A takové to byly drahé hodinky od dcer k narozeninám... musely mi v té tlačenci sjet. Přenosilová mi je přece neukradla. Ještě jsem chvíli bloudil očima po podlaze, ale Pavel už nahlas zdravil z pódia své krajany...

Ani ve snu tenkrát nikoho nenapadlo, že komunismus má na kahánku, že sem, my emigranti z celé Evropy, už nebudeme muset jezdit na členy Semaforu Miloslava Šimka, Jirku Krampola, Zuzanu Buriánovou a Josefa Fouska, ani na Ivana Mládka a hladově jim od úst odtrhávat každíčké české slovíčko.

Tady chci upozornit osoby, o kterých budu psát pravdu v této i dalších knihách, že mne mohou za mé výroky klidně udat. Počítám s tím a nebojím se toho, vím totiž, že české soudy jsou tak pomalé, že než na mě přijde řada, budu se smíchy otáčet v rakvi.

Ruksak

(ten svůj si každý musí nésti sám a také sám rozhodne, čím a jak si ho cestou životem naplní)

(před, na a po vojně)

Hlavou napřed

Celá ta sranda začala 26. 07. Je po sedmé hodině, když mě maminka konečně vypouští ze svého lůna. Už bylo na čase, i když si stěžovat nemohu – po celých těch devět měsíců bylo o stravu a střechu nad hlavou postaráno – vzpomíná bývalé embryo.

Jdu hlavou napřed, už se mi tam na té šňůře nelíbilo a hned na tom světě dostávám hybu na zadek od toho prvního člověka v mém životě. Drží mě jednou rukou za nohy hlavou dolů. Zahlédl jsem na nástěnných hodinách, že je 7.30, když pleskla ta rána na mou prdelinku. Nespokojeně jsem zařval, což přítomné rozesmálo, a začali tleskat. Naprogramoval jsem jako první okamžitě do mozku: Stačí něco zařvat, aby byl aplaus.

Mámu jsem útekem odhmotnil o plno kil. Poprvé slyším její hlas laj a dozvídám se, že jí říkají Marie a že jsem se narodil v den Aniček. Tenkrát máma nevěděla, že tuhle proceduru zažije ve svém životě ještě 4x.

A dnes je mi sedmnáct, jdu se informovat na své první přidělené zaměstnání v životě.

Důl Sylvestr

Po vyučení mám možnost jít dělat na Důl Sylvestr v Dolním Rychnově nebo do traktorové stanice v Radošově u Varů. Vyhrál Sylvestr, tam dojdu aspoň za dvacet minut pěšky z baráku, řekl jsem si sedmnáctiletým rozumem. Ještě jsem neměl ponětí o tom, že Důl Sylvestr a já jsme vznikli ve stejný rok.

Při vkročení do elektrodílny jsem dostal herdu – tentokrát do zad -, že mě to zase vytlačilo ze dveří. Nechci uvěřit svým očím, strůjcem rány je Günter Iser – jeden z mých prvních nejstarších kamarádů, vidíme se po pěti letech.

„Ty vole, co tady děláš?“

„A ty, ty vole?“

„Učím se tady třetím rokem na elektrikáře silnoproudaře.“

„Vidíš, to já jako autoelektrikář jsem jen slaboproudař a k tomu jen na stejnosměrný proud, tys na střídavě, budeš mít větší plat. Tebe, když to totiž praští, tak máš jistě funus. Já naopak se ran bát nemusím, rukama ani neucejtím, jestli v drátech vůbec šfáva je. Já svoje kablíky můžu klidně oblíznout, zato tobě dají K.O.“

Okolo nás se shromáždili i jiní kluci podobného věku - mezi nimi vyplave také Erhard Kverka, můj spoluhráč z Baníku Sokolov s rychlým sprintem a tvrdou přesnou ranou levačkou.

„Kluci, hledám mistra Dietricha, mám tady začít dělat...“

„Ale vždyť jsi autoelektrikář, slaboproud dělá pan Vlasák a ten někdy nemá co dělat...“

Kvapným krokem vešel šedovlasý pětapadesátník, s kšiltovkou na hlavě. Kluci se bleskově rozprchlí k ponkům, kde počali šroubovat, pilovat anebo fintit, že něco dělají.

„No ty, co taty teláš?“ zeptal se mě o malinko lepší češtinou, než mluví moje německá máma.

„Dobrý den, hledám pana Dietricha...“

„No, co chceš?“

„Mám tady začít pracovat, jsem Haslbauer.“ Pro něj by určitě bylo lepší, kdybychom přešli na němčinu, jsme ale v Československu, on je ve funkci mistra a je rok 1956. A také bych se v odborné němčině nechystal.

Stál proti mně, nohy rozkročené, ukazováček pravé ruky dal pod nos a začal urputně přemýšlet, přičemž začal tím vzpřímeným prstem jezdit pod svým nosem, jako kdyby hrál smyčcem na jednostrunné housle. Pojednou, tou samou rukou, chňapl kšilt své čepice. Nejdřív si pokrývku hlavy stáhl až ke špičce nosu, poté ji šoupl až do zátylku. Několikrát to opakoval, načež ji nadzvedl nad hlavu, ale jen tak vysoko, aby se zbytejma prstama mohl na hlavě podrbat. Celé to opakoval třikrát, když pojednou tou samou rukou sjel bleskově do svého rozkroku, chňapl své kompletní náradí, začal toto nadzvedávat a pouštět. Poklesával při tom do rytmu v kolenou a zase se napřimoval. A opět začaly housličky. Při škrábání se na odkryté hlavě si konečně vzpomněl: „A jó, už fím! Teme sa hlavnym enerketikem panem Hotanem.“

Pan Hodan byl nejen energetik, nýbrž i energický. Bylo mu líto, že místo je obsazené zatím ještě panem Vlasákem.

„Umíš lézt se železama na sloupy?“ Nebylo mi jasné, o jaká železa jde.

„Nevím, já to nezkoušel...“

„Tak naučit, zatím budeš dělat elektrikáře, zaučíme tě! Za dva měsíce budeš schopen dělat provozního elektrikáře, dva chlapci jdou na vojnu! Budeš pak dělat na tři směny a samostatně chodit po šachtě kontrolovat elektromotory. Také budeš chodit pomáhat dělat údržby na bagrech a podobně! Zítřa přijď na ranní!“

A tak se ze slaboproudého autoelektrikáře stal elektrikář silnoproudař na Dole Sylvestr.

Spolupracovníci

Pomalu poznávám své nové kolegy. Když vešel do dílny se svou montážní brašnou Štefan Kalinič, i v mém mužském oku se zajiskřilo. Vypadal jako dvojník Gerarda Philipa, já jsem proti němu Quasimodo. Opravdu úplnej Philipe ve Velkých manévrech, perfektní černej ježour, na krku zaholenej havel, zoubky jako perličky a to půl roku před vojnu. Za Štefanem se objevilo stejně staré jánošisko se jménem Košut a s vizáží McQueena. Též on má půl roku před vojnu. A když se objevil učedník třetím rokem Adolf Štaidl, zapochyboval jsem, že se nalézám v elektrodílně na Sylvestru. Vypadalo to spíše na Hollywood. Když ale vplul vratkým krokem předdůchodce pan Rychetský, už jsem si nebyl jistý ani trošku.

Jeho červeně svítící mrkový nos hned upozornil na zálibu, kterou jeho jedna ruka začala naplňovat. Zalovila v montážní brašně, kde místo náradí se nalézalo sklo. Objevila se poslední plná PLZEŇ, která zbyla mezi odlehčenými družkami. Důchodce čekatel se pro jistotu opřel o ponk.

Zpočátku jsem nasazen na práce v dílně, abych se otrkal, takže mám přehled o dění v této hale.

Ranní směna má 30 minut před PADLA, staří mazáci se vrací ze šachty do dílny dříve, a čím větší zelenáč, tím se čas zkracuje až na jednu minutu před odchodem domů. Pan Rychetský školeným hmatem otevřel šroubovákem flanděru, podržel si láhev ve výši úst dvacet centimetrů od tohoto důležitého otvoru. Pohled tohoto zkušeného muže zamířil do blba, čekal jsem, že se k flašce přísaje, ale pan Rychetský ne, on měl jiný rituál než mistr Dietrich. V již popsané poloze na deset sekund strnul. V první vteřině našpulil rty, že mu vrchní díl přikryl obě nosní dírky současně. V desáté sekundě nosní dírky odkryl, nahlas zamlaskal a loknul si, že půlka obsahu se vypařila. Celý rituál provedl znova a lahvinka byla vysátá, že i její dno se prohnulo vzhůru k hrdlu. Láhev dal nazpět do brašny mezi ostatní prázdné a nejjistým tanečním krokem se opět vytratil, šel natankovat?

Mistr Dietrich většinou seděl v rohu dílny u svého psacího stolu, neustále a neúnavně něco čmáral, učil se česká slovíčka? Občas vyskočil, vyběhl z dílny, zahýbal kšiltovkou, tentokráte levou rukou, a vrátil se. Pak čepici položil na stůl vedle zapíchlé tužky, brýle z očí přemístil na odkrytý vrch hlavy a vrhl přemýšlivý pohled do neznáma. Zpočátku jsem se domníval, že zírá na mne, on ale koukal skrze mne.

Vrzly dveře, nějaká paní volala: „Pane Dietrich!“ Oslovený si zároveň s bleskovou otočkou narazil kšiltovku, někdy pod ní zapomněl i brýle, cestou k volající zjišťoval, že špatně vidí. Už ale věděl, kde hledat. Stáli proti sobě, trousili slova, mistr začal hrát na housle a pokračoval stejnými pohyby, které jsem znal. Nevynechal nic, ani pohupování a zátěž v rozkroku. Dělá to tedy při hovoru s každým, ať muž, žena, nebo cokoliv.

Upoutal mě křik za oknem, ze zámečnické dílny naproti vytahoval ze dveří na dvůr, za ochlupení v rozkroku, montér Moravec jednu ze dvou soustružnic. Ječela bolestí, třískala ho oběma rukama do hlavy, ale byla nucena směřujícího se a couvajícího montéra následovat, i kdyby nechtěla.

Když s ní montér Moravec takto vymetl celý dvůr, konečně své sevření otevřel a utekl do bezpečné vzdálenosti. Ještě než nakvašená soustružnice zmizela v dílně, bylo slyšet její: „Kurevníku!“

Když ranní šichta pomalu spěla ke konci, začali se scházet i ti poslední z provozu s těmi, co nastupovali na odpolední. Dílna byla zaplněna, Dietrich sondoval od končících, co je kde nového a co je kde zapotřebí. Samozřejmě při tom vykonával svůj pohybový rituál.

O rok starší Erhard Weber mi dal znamení, abych jej následoval:

„Pojď, něco ti ukážu!“ Odtáhl mě do prvního patra třídílny k nějaké holce, která měla oči jako mlýnská kola, třídila u výhybky prázdný hunty (vozíky). Že je hezká, bylo vidět i přes to, že měla kvůli prachu šátkem zakryté dvě třetiny obličeje. Erhard jí oznámil, že jsem nověj, chvíli s ní klábosil s pusou přímo u ucha, v tom rámsu nebylo slyšet co, a zase jsme odešli. Cestou zpět povídal:

„Hele, to je Francouzka z Kynšperka, nikomu zatím nedala, zkus to taky, jmenuje se Tereza.“

Sloupy elektrického vedení

Při nácvičku lezení na sloup elektrického vedení s železnými háky na nohách jsem při zrychleném sestupu málem nahoře nechal svůj obsah rozkroku. Ostatní se bavili, přiznali se ale v zápětí, že mají tu samou zkušenost.

Když byli dráteníci v dílně bez mistra, ozvalo se co chvíli: „Postřeh!“ Bylo nutné se okamžitě bleskově otočit o 180 stupňů od ponku a chňapnout to, co zrovna letělo vzduchem tvým směrem. Mohl to být skleněný kryt svítilny, silná žárovka, jistič nebo něco jiného, které by dopadem na zem ztratilo svou funkci, tudíž průser. Těchto hrátek se zúčastňoval také Rudolf Dietl, který přišel roku 1956 z vojny jako první. Ruda když potichu křičel postřeh, bylo zle! Většinou jím vržená věc už byla dávno ve vzduchu, než dořekl varování.

Hoši připojili pekelný stroj na kliku dílenských dveří. Když oknem viděli přicházet revmatika, pustili do kliky léčidlo, elektrické křesílko pro dlaň. Odezvy byly různé, zaklení, tichý vpád, vylezlé oči z důlků, vražedné úmysly. Pachatele ale nešlo identifikovat, všichni u ponku pilně pracovali.

Objevila se baculatá postavíčka s úsměvem á la Švejk; kliku si otevřela gumovou hadicí a ode dveří se ozvalo:

„To víš, mě na to nenachytáš...“

„Zdařbůh, pane Vlasák,“ bylo mu odpovědí. Asi pětatřicetiletý Vlasák se pohodlně zády opřel o ponk a s usměvavou tváří začal vyprávět velice choulostivé vtipy, poté odešel se slovy: „Běžte do prdele, páni soudruzí, takhle ten komunismus nevybudujeme, koukejte něco dělat!“

Ještě dnes je mi záhadou, proč komunisté nezakázali havířům pozdrav „zdařbůh“, když byl jimi vyškrtnut, vyhlazen a jeho kostely trpěny jen kvůli památkovým hodnotám. Na některých zámcích si ale smlsli - udělali z nich kasárna nebo prasečince.

První výplata

Nesl jsem si domů svou první výplatu v životě, za kterou jsem si chtěl koupit kytaru a dort. Můj celoživotní sen sníst naráz celý dort se brzy vyplní. Peníze jsem mámě položil na stůl. Nastal ten okamžik, kdy jsem hodlal začít splácet, kytara a dort počkají. Na mámě bylo vidět, že si s tou situací neví rady, peníze odmítla. Brání se je přijmout, abych si prý něco hezkého koupil. Byli jsme jako dva na trhu. Dívala se na ty peníze na stole jako na jedovatého hada. Konečně začala ustupovat, a že prý si z toho vezme jen něco na jídlo. Já ukončil tuto hru tím, že jsem mámě odňal veškeré rozhodnutí.

„Mami, vezmu si jen dvacku na kino, ostatní je tvoje, kup ty si něco hezkého, já zatím prachy nepotřebuju, ahoj!“ A rychle jsem zmizel.

Při mém návratu večer, peníze tedy na stole už nebyly, se máma tvářila, jako kdyby mi je každou chvíli chtěla vrátit. Cítila se trapně, nikdy v životě nic jen tak nedostala. Trapně jsem se cítil i já, když mi u okénka peníze vyplatili, ještě nikdy jsem takové množství nedržel v ruce a byly moje. Styděl jsem se je přijmout, udělal jsem vůbec tolik práce? Brali ale všichni, vzal jsem je tedy také.

První odpolední

Za tři měsíce nastupuji na první odpolední, jsem zaučen samostatně po šachtě dělat revize, předcházet a odstraňovat závady. Před dvaadvacátou hodinou, kdy měla směna končit, mě čekalo překvapení. Mladí i staří, kteří končili, místo aby hnali do umýváren, utíkali s potutelným úsměvem za velkou budovu, která byla i šatnou. Kolegové mě táhli s sebou, u dřevěných dveří za budovou, které byly zablokované a již dávno k procházení nesloužily, byl hrozen lidí. Někteří klečeli, jiní stáli nahnutí vpřed a ostatní, natažení přes již uvedené, měli jako tito nalepené oči na dveře. Pochopil jsem je, až když jsem přišel na řadu. Na druhé straně se nalézaly dámské sprchy. Má první peep show v životě (škoda, že jsme si to nenechali patentovat). Dámy na druhé straně zřejmě o provrtaných dírkách věděly, ty mladé se k nim otáčely zády a ty starší beze studu své vnady na dírky nalepily anebo své bohatství před těmito důkladně mydlily.

Nevím proč, ale už nikdy jsem tam nešel, začal jsem naopak před každým začátkem pochůzky chodit za Terezou. Pět minut jsme na sebe hulákali všelijaké nesmysly, než jsem v obchůzce pokračoval.

Cesta do práce

Máma mě budila, už měla vždy připravenou snídani a vedle ležely dvě svačiny, moje a pro otčíma Arnošta, který se ke stolu přiřoural po mně. Do práce na Báňské stavby to neměl tak daleko a také jezdil na kole, na kterém visely neustále kýble s barvami, štětkami a hlavně štafle, které si za jízdy, jako každý malíř pokojů a lakýrník, věšel na svá silná ramena.

Na Sylvestr chodím kolem hřbitova a kolem hřiště Jiskry Dolní Rychnov, kde jsem se něco nahrál, než jsme šli kopat za Baník Sokolov. Pak minu bydliště kamaráda Kurta Hausera a Vildy Wintera. U rychnovské sklárny zahnu vlevo, kde po Chebské ulici šlapu k Texasu, kde bydlí kámoši Pavlovských, Ivan Kucharik a Pišta Ďuriš. Chebskou posléze opouštím na ypsilonce vpravo, minu bydliště mistra Dietricha a našeho brankáře Rudy Lukse, jehož mladší sestra byla v páté třídě mou první starou, s níž jsme si přes hlavy spolužáků vrhali psaníčka. Po ostrém zahnutí vpravo jsem na Sylvestru.

Mám geny člověka, který nechce nic rozbíjet ani kazit, snažím se tomu co nejvíce zamezit. Proto jsem v elektrodílně často chodil za mistrem, když jsem si nebyl jistý. On na to neměl nervy, že prý každý učedník třetím rokem takové věci tady zná. Tím mě vždy namíchl a já se do něj nahlas pustil, aby to slyšeli ostatní, mám rád diváky.

„Pane Dietrich, učedník elektrikář vysokoproudař asi ano, ale já jsem autoelektrikář a tudíž slaboproudař, mezi kterými je rozdíl jako mezi řezníkem a pilotem...“

„Máš moc žečiček a si trsy,“ byla jeho odpověď.

Šel jsem tedy raději pro rady ke starším kolegům, ani to se však panu mistrovi nelíbilo. Jednoho dne na mě zavolal hlavního energetika pana Hodana. Ten se do mě chtěl pustit se svou energií, já se svou ještě silnější mu odporoval a nenechal se

přitlačit k zemi. Vypadalo to, že se energetik neovládne a vrhne se na mě. Rozkročil jsem nohy a šel do bojové pozice. Energetika to zarazilo, protože můj lev ve mně se dokáže hrozivě naježít, když je zapotřebí. Začal jsem mu z mé bojové pozice vysvětlovat to, co říkám mistrovi už tři měsíce. A hle, tento člověk uznal, že jsem z jiné branže, a že kdyby mě elektrina praštila, byl by průšvih, jelikož na tento druh šťávy nemám papíry.

Za měsíc jsem byl přidělen panu Jozífkovi Vlasákovi a začal s ním opravovat slaboproudou elektriku na buldozerech, bagrech a parních lokomotivách i jejich vagónech. Před mým příchodem na Sylvestr začala ELEKTRIFIKACE E II. Ještě v roce 1955 sloužily telefony pouze v třídírně a nákladisti, v lomu a skrývce nebyl žádný. My, co po skrývce a lomu museli pracovně běhat, jsme mezi sebou a elektrodílnou měli spojení pouze pomocí nohou.

Nastoupili dva noví kluci - přišli z vojny. Šoltez Otto je stále usměvavý, všiml jsem si, že si neustále potichu, sám pro sebe, zpívá. Nenápadně jsem napínal uši a zjistil, že ten kluk musí mít absolutní hudební sluch a rytmus, o kterém by se mně nezdálo ani v kómatu. Sprátelili jsme se, a když jsem zjistil, že hraje také na kytaru, snažil jsem se mu být občas nablízku a ždímal z něho něco o technice hry na kytaru. Začal mi kreslit akordy, které pro mé prsty byly španělskou vesnicí. Pozval mě po práci k sobě domů na Březovou, všude byly noty, nedivil bych se, kdyby je chladil i v ledničce. Když vzal kytaru do ruky, chtělo se mi někam zalézt, kdyby tenkrát už existovaly tapety, určitě bych zalezl pod ně (jeho později narodivší se synové muzikálnost po něm zdědili, hráli na trubky a saxofony v dětském orchestru HDKTS. Milan hrál později s Felixem Slováčkem a Karlem Gottem. Ottík se v roce 2002 zabil při autonehodě. Milan a Honza hrají na zaoceánské lodi). Každé ráno mě při příchodu do práce zlobil kamarád Otta otázku, jestli už mi jde ten nebo onen těžký akord. Mé od rvaček a boxu ztvrdlé ruce s tím měly velký problém. Já ho zase naopak zlobil tím, že má svou ženu tak rád, že by raději rozšlapal milovanou kytaru, než by se vzdal své ženušky. Ottu ale nešlo rozházet vůbec ničím.

Ten druhý kluk, co zároveň s Ottou nastoupil, je Honza Mazanec z Chebu. Všichni jsme se divili jeho krátkému sestřihu vlasů, sčesanému zezadu dopředu, a u čela nadzvednutého, tenkrát jsme netušili, že tím svým účesem předešel dobu o padesát let: je škoda pro něho, že se o něm nepíše jako o průkopníku tohoto účesu.

Spolupracovník Rudolf Dietl, ročník 1934, Němec jako já, velký, urostlý, hezký blondák, už začal na Silvestru roku 1949. Ten sympatický a stále se usmívající klidás se nikdy nerozčiloval. I o svém sňatku uvažoval tajně, nikomu se s tím nepsvěřoval. Měl jsem co nevidět zažít malé překvapení.

V roce 1957 obdržel lom Sylvestr vyznamenání Řád práce. Z lomu dopravovala uhlí do třídírný řetězová dráha na vozících (huntech). Tok uhlí byl rozdělován pro třídírnou Antonín, Anežka, do briketárny v Kynšperku, do briketárny v Dolním Rychnově a do sklárny v Dolním Rychnově. Také do staré elektrárny tamtéž.

Když se o Pepíkovi říkalo, že má lehy, byl to kec těch, kteří soudili podle Pepíkovy různé povahy, stálého úsměvu a vyprávění vtipů. Dělalí jsme buď spolu, anebo každý zvlášť, jak bylo zapotřebí. Tohle řemeslo mělo k autíčkům přece jen blíž,

i když to byly o něco větší obludy. Lopatové rýpadlo Menck na kolejovém podvozku z nich bylo ještě nejmenší. Obsluhu dělali mladí kluci a zaučovali Jardu Černého – trampa z Modré kotvy. (Znovu jsem se s ním setkal až v roce 2004, od svého odchodu na vojnu jsem ho neviděl. Zabydlel se v lesích v obci Kamenice. Když jsem se tam nečekaně objevil, křikl: „Žárovka!“)

S Josefem Vlasákem jsme v socialistické péči měli také parní lopatové rýpadlo Škoda P 2. To už byla obluda větší, řádně funěla a zahalovala se parou tak, že byla zamaskovaná i před tou nejbystřejší leteckou špionáží. Jedním z bagráků byl pan Drinka z rychnovské Husovky. Byl prací tak přetížen, že jeho žena si při drbech stěžovala sousedkám: „Představte si, že můj starej pracuje i v posteli.“ Dívaly se na ni šibalsky, proto se to snažila přivést na správnou kolej: „No, taky si tahá práci domů do postele.“ Sousedky se dívaly ještě nechápavěji. „No, on spí s peřinou v luftě, protože šlape nohama na pedály ve snu, chce fedrovat a plnit plán i doma ve spánku...“ Ženy byly zklamané, čekaly zajímavější drb.

Tento bagr se kolem své osy točil pomaleji než Menck, proto se mi na něm tak netočila hlava a mohl jsem žárovky vyměňovat v pohodě za provozu.

Ten největší kolos - elektrické kolesové rýpadlo Lauchhammer 160, na housenincovém podvozku, k nám s Vlasáčkem nepatřilo. Byla to obluda jako z jiné planety, zakusovala se hladově do zeminy a obsluhy na ní vypadaly jako malí permoníci. Opravy spadaly do rezortu zámečníků a elektrikářů silnoproudařů. Ke kolesu vedl tak silný kabel, že dva chlapi měli co dělat, aby ho utáhli při popojíždění. Až později jsem chápal, proč se mistr elektrikářů Dietrich tak často drbe při přemýšlení na své hlavě pod kšiltovkou. Z jeho mozku se muselo kouřit, když velel svým mužům jako Napoleon. Pochopil jsem také, proč tak často vyskakuje od pracovního stolu a žene si ven nechat zchladit hlavu. Možná mu k řešení těch technických rébusů právě pomáhal ten jeho zvláštní rituál. Ještě že jeho starší elektrikáři byli vysoce kvalifikovaní a stačilo jim jen něco naznačit. Panu Antlovi stačilo zabafat z čibuku a šel v klidu na věc. Generální opravy na rýpadlech dělali hoši z ústředních dílen.

Strojvůdci a bagráci si mě brzo oblíbili, a to z jednoduchého důvodu: potřebovali fedrovat, aby byly prémie, a já jim na lokotkách Hentschel, Maffei a MBA opravoval dynamy (nahofe venku před kabinou) za jízdy. Jednou rukou jsem se držel za některý z mnoha výstupků, druhou opravoval závadu. Bavilo mě to, jelikož jsem miloval nebezpečí a kaskadérství. I v zimním čase jsem chodil pouze v rozhalené košili, se šátkem na krku. Někteří strojvůdci měli zpočátku strach, že by mohl být průšvih, ale když poznali mé artistické vlohy, jeli plnou parou se svou kymácející se mašinkou bez zastávek.

Na bagrech jsem tedy měl trošku problém, točilo se to dokolečka a já kolotoče nesnášel. Když byly menší poruchy, stíkl jsem zuby a pospíchal s jejich odstraně-

ním. Při větších jsem čekal na čas svačiny. Zatímco se bagráci zakusovali do svých tlustě obložených chlebů, já makal jako zběsilec, abych nemusel na kolotoč.

S těmi kluky jsme se stali kamarády, i když někteří byli o čtyřicet let starší. Práce mě bavila, byla jako já, akční. Mašinky, buldozery a bagry na mě už z dálky houkaly, když mě zahlédly. Dostal jsem přezdívku ŽÁROVKA. Už jsem nemusel, jako v začátcích, chodit po čerpacích stanicích.

Rýpadlo Menck nebylo veliké, o to ale živější, na tomto bagříčku se střídali Jarda Masopust, Franta Šustr a zaučovali onoho Jardu Černého, učedníka na strojního zámečníka. Na Mencku jsem se dozvěděl některé události kolem povodně roku 1954 v Sokolově. Byl jsem v té době v Liberci v internátu.

Voda zaplavila celé Staré náměstí a stoupala i v hospůdce Přístav, nalézající se na břehu Ohře. Provoz v té krčmě nebyl přerušen, ani když obsluha a hosté už měli vodu po pás. Nějaká vodička je nemohla odradit od jejich oblíbené zábavy po šichtě. Číšník se ke svým věrným štamgastům prodíral tak hrdinně a náruživě, že mu občas šplouchla voda i do püllitrů, nikdo si nemohl stěžovat na malou míru. Pivařům to nevadilo, jen se raději srotili přímo u pípy, aby pinglovi zkrátili vzdálenost, stoly a židle už dávno plavaly kolem nich. Ale přišla doba, že i ty největší pивní skauty voda přece jen vyhnala. Hladina Ohře už stoupla nad staříčkův most, pouze zábradlí mostu ukazovalo posledním odvážlivcům, kudy mají směřovat ke svým domovům.

Byla to podivná – vojenské a civilní tatry vozily materiál na stavění ochranné hráze mezi řekou a Dolem Medard. V jedné z nich seděl za volantem bez přestávky i Václav Vaníček zvaný Venca Céres. Řeč o něm bude později. Hráz nevydržela a voda zaplavila zcela tento povrchový důl i s bagry, buldozery a vlakovými soupravami. Později se zjistilo, že Medard pohltil tolik vody, že to ochránilo město od ještě větší pohromy.

Můj parták, Pepík Vlasák, byl veselý a výřečný. Kontakty s mistrem Dietrichem přebíral pouze on. Po celé šachtě jsme se něco naběhali, takže jsem občas mohl prohodit slovo s výhybkářem i výhybkářkou, které jsem znal ze svých obchůzek jako silnoproudař. Byli zalezlí ve svých dřevěných boudičkách, kde si topili v kamínkách. Mužský četli, děvčátka štrikovala a obě pohlaví vrhala výhybky ze strany na stranu.

Pepíček Vlasáků, jak také jinak s takovým jménem, je vyučený holič. Aby své ženě a dvěma dětem mohl naložit na chleba větší várku, utekl do této branže, která byla jeho koníčkem. Již deset let se tu motá ve svých nyní pětatřiceti. O nic nepřišel, i když nůžky vyměnil za jiné nářadí, žvanit může nadále. Už po ránu vyprávěl košilaté fóry a po určité době i své intimní manželské příhody. Nemohl jsem mu to oplácet, na tomto poli jsem byl bez zkušeností, a příhody Němce po válce v Československu jsem nehodlal vybalovat, díval jsem se spíše do budoucna.

My dva, s Pepíčkem, jsme dělali pouze ranní. Když ale bylo zapotřebí, zůstávali jsme přesčas. Také jsem dostal o něco přidáno.

Od Vlasáka jsem se dozvěděl, že v roce 1955 došlo ke sloučení lomů Sylvestr a Antonín, že náš ředitel je Aubrecht a hlavní inženýr Jaroslav Jiskra. Tenkrát vznikl nový název: Důl Sylvestr, n. p., Dolní Rychnov.

Zájezd

Konečně jsem ušetřil, aniž to uškodilo mámě, na jednoduchou kytaru ŠPANĚLKU. Další sen, celý dort, musí ještě počkat! Koupil jsem si kytarovou školu s akordy a začal to sladké dřevu denně trápit. Prstíčkům na levé ruce trvalo, než se na jejich polštářcích udělaly mozůlky. Se třemi akordy se dá zahrát ledacos. Hlavně jsem cvičil opsané písničky z internátu, u kterých byly napsané a nakreslené akordy.

Máma byla v šoku, když slyšela můj falešný zpěv. Nikdy předtím jsem nezpíval a považoval zpěv za holčičí. S klukama ze sklárny jsme vyráželi na čundry, když jsem zrovna neměl žádný fotbalový zápas. U ohýnku jsme se do noci předháněli, kdo dokáže zpívat falešněji. Bylo nám fajn.

Mládežnická organizace Dolu Sylvestr organizovala pro své mladé zaměstnance zájezd autobusem na Orlík. Je to poprvé, co jsem se nechal k takové akci naverbovat. Brzy jsem zjistil, že to bylo správné.

Narvaný autobus se rozjel za hlasitého zpěvu účastníků, epicentrum zpěvu se nachází kousek ode mne. Urostlý blondák tam válí na kytaru, obsypán hroznem fanoušků.

„Rudo, zahraj tuhle, nebo onu,“ ozývalo se po ukončení písní a Ruda hrál a zpíval. Líbilo se mi vždy nejvíc, když zpíval sólově píseň, jejíž text ostatní neznali. Hlasově a stylem byl podobný Milanu Chladilovi. Během jízdy jsem se dozvěděl, že se jmenuje Tonar a že zpívá s nějakou karlovarskou kapelou. Mohl mít krátce po vojně a o dost později jsem se dočetl, že zpívá v Praze.

Hltal jsem ho očima, které se snažily pozorovat jeho prstoklad na krku kytary. Dodávalo mi to novou chuť a motivaci. Holky se na něj věšely, že kdyby neznal akordy poslepu, už dávno nemohl hrát. Jemu to ale nevadí, viditelně vychutnává to své obležení. Také jsem zaslechl, že dělá obsluhu na Lauchhammeru. Asi tam se svou figurou tahá ty těžké kabely, pomyslel jsem.

Zpívalo se za doprovodu Rudovy kytary na Orlíku i cestou domů. Chtěl jsem s ním navázat kontakt a prozradit mu, že už znám tři akordy, ale upustil jsem od toho, takový kalibr pro mě zatím byl v nedohlednu.

Přípravy na velkolom

Jelikož jsem nastoupil v roce 1956, nemohl jsem vědět, že v roce 1953 začala přestavba na velkolom a že se uhlí z lomu dopravuje do třídírný řetězovou dráhou. Hunty obracela modrooká Tereza, která je žádána skoro víc než černé zlato. Dále byl tok uhlí rozdělován pro třídírnou Antonín, Anežku, do briketárny v Kynšperku, do briketárny v Dolním Rychnově a do sklárny v Dolním Rychnově. Také jsem

neměl ani potuchy, že náš sylvestrovský ředitel se jmenuje Albrecht a jeho hlavní inženýr Jaroslav Jiskra (tyto údaje si s poděkováním zapůjčuji z literatury J. Jiskry). Zatím jsem jen věděl, že soustružnice v zámečnické dílně se jmenují Jarmila a Jarka, což mělo pro mě tenkrát větší váhu než sebevětší množství tun uhlí. Obě se usmívaly i při točení s kolečky soustruhu, i když se musely mít neustále na pozoru před montérem Moravcem.

Po práci

Po práci už máma měla na stole pozdní oběd. Měla radost, když mi chutnalo. Nikdy jsem ale nebyl schopen ho v klidu sníst. Můj o devět let mladší bráška Harald se se mnou chtěl neustále prát a o šest let mladší sestra Hilda též. K nim se přidávaly ročníky 51 a 52, sestry Marjána a Trauda.

U nás byl neustále šrumec, do toho všeho máma na valše v neckách prala, žehli-la, vařila a pořád dokolečka uklízela. Při řezání dříví velkou obloukovkou jsem s mámou byl na opačném konci. Štípal jsem rád dříví, byl to dobrý trénink. Pak jsem vypálil za klukama ke sklárně anebo na trénink na Baník nebo do Horního Rychnova kopat na naše hřiště, svobodní proti ženatým.

Také jsem často trápil kytaru, učil se nové akordy a texty písni. Máma byla ráda, když jsem byl slyšet, otčím Arnošt tu falešnost nemohl poslouchat a mizel ke Krátkému do hospody. Domů se vracel s otcem čtyř dětí Ertem. Buď se cestou prali, anebo objímali a zpívali. Pak zapadli na pokračování pitky k nám nebo k nim.

Když jsem byl ty dva roky v internátu, utíkala máma s dětmi k Ertům, když ti dva podroušení zapadli k nám, anebo paní Ertová s dětmi naopak utíkala k nám, když zakotvili u nich. Ert byl v podroušeném stavu hrubý jako Arnošt. Také svou ženu a děti fackoval. Podroušenci svorně usnuli tam nebo onde, jakož i matky se svými dětmi.

To přestalo, když jsem se vrátil z internátu. Mám rád pouze veselé opilce. Stěho-vání národů ustalo.

Na fuškách s Arnoštem jsem zůstal nemluvný a od otčíma už nebral ani peníze.

„Dej je mámě!“ Nevím, jestli je dával, škoda ho, když nebyl pod parou, byl sluš-ný a zábavný. Určitě ho ruské střepiny v těle zlobily, ale dalo se to řešit jinak než alkoholem.

Přesto všechno se i v naší rodině začalo s elektrifikací. Rodiče zakoupili nový hit doby - televizi Mánes. V ulici druzí, když zjistili, že se na tu bednu dají chytit i západní Němci, nechtěli zůstat pozadu, ale ještě nevěděli, že vykouzlit na obra-zovce komunisty zakázaný obraz není vůbec jednoduché. Arnošt chtěl Němce za každou cenu, musel tedy běhat s latí, coby anténou, neustále po všech rozích bytu a hledat obraz bez duchů. Někdy byly stíny na obrazovce tak veliké, že bylo vidět vše dvakrát. I zuby měly osoby ve čtyřech řadách, taktéž čtyři ruce a nohy. Vypada-lo to komicky, vždyť měly také dvě hlavy. Nejhorší na tom ale bylo - nemluvily! Zvuk se musel vyloudit na radiopřijímači. Osoby tedy začaly mluvit, ale třeba z opačného místa, než byla obrazovka. Jde o zvyk. Plná obrazovka dvojníků nemo-hla rodiče rozházet. Z jiného důvodu neměl televizní divák tohoto německého pro-

gramu klidné sezení, neustále musel být ve střehu, jestli jeho zakázané počínání nepozoruje, oknem ze stromu anebo periskopem, nějaký zarytý komunista. Odhalením hrozilo kriminálem. Divák tedy byl neustále jako na trní, a pokud se při tom díval na kriminálku – měl k infarktu blízko. Časem se začali u nás slézat k večeru i němečtí sousedé. I peří u toho drali.

Já spatřil u nás doma televizi poprvé. Chvilí jsem pozoroval to malilinké kino, které mluvilo německy z rádia, abych se přesvědčil, co to ta televize vůbec je. To mi stačilo a více jsem se o to nezajímal, má zábava byla jiného druhu a hlavně nesesadací – není nad správný biják. Kino je kino!

Sourozenci

Před mým návratem z internátu se doma odehrávaly i jiné věci. Sestře Marjáně a Traudě (5 a 4) se nelíbilo, že jsou pozdě odpoledne a večer doma samotné. Starší sestra Hilda utíkala za kamarádkami, bráška Harald za klukama, táta Arnošt se po práci a fuškách vracel v noci oklikou přes hospodu, kde se doladoval. Máma v té době uklízela odpoledne až do noci v sokolovském OSP. Do práce jezdila na kole v době, kdy zaměstnanci podniku se rozprchli na PADLA do svých domovů nebo hospod. Od všech dveří měla klíč, tudíž to byl svazek úctyhodný. O tento svazek teď jde.

Čtyřletá Trauda ho mamce štípla z kapsy, čímž jí chtěla zabránit v odchodu. Její dětský mozek jí namlouval, že je to jediná možnost. Pětiletá Marjána asistovala, přestože její nezkažený ještě mozeček s tím moc nesouhlasil. Obě vyšly před dům a rozhlížely se, kam by to železo šikovně a bezpečně ukryly. Traudě padly do oka míříže poklopu kanálu. Její prstíčky si musely dát hodně záležet, než klíče protlačily pracně míříží. Marjána, jako komplic, čisté svědomí neměla. Chtěla to napravit. Pozorovala chvíli svou maminku, jak leze po čtyřech, hledá klíče pod nábytkem a filcuje kapsy kabátů.

„Ty něco hledáš, mami?“ zapípala.

„Klíče z práce...“ zavrčela už dosti nervózní maminka.

„A proč?“

„Abych mohla do práce...“

„A proč musíš do práce?“

„No přece, abychom měli peníze na jídlo...“ Marjána nebyla spokojena s představou, že by neměli co jíst, vzala maminku za ruku a táhla ji ven ke kanálu. Máma koukala nechápavě na svou dceru, když ukazovala prstíčkem mezi žebra poklopu. Brzy pochopila a lamentováním přivolala půl Husovky. Sousedé Egermaier a Zuber vypáčili pomocí krumpáče poklop a půl ulice na střídačku vejralo do hloubky tmavého otvoru.

Objevila se kapesní svítilna, ale ani ta nebyla nic naplat. Z mužských hlav se začalo bezmála kouřit, než přišel nápad: z porůznu nalezených drátů počali vytvářet háky malé, větší a ještě větší. Lov na slepo trval přes hodinu, než se svazek začal na jednom háčku přece jen houpat. Máma ho opláchla pod vodovodem, vyhoupla se na kolo a mizela zklamaným zrakům obou dcer a jejich kamarádce Ireně Ertů.

Obě děvčátka si odtáhla Irenu s sebou domů, aby jim pomohla nějakým způsobem zabít čas. V jednom šuplíku v ložnici našly v malých krabičkách nádherné nafukovací balónky. Několik jich také hned svými dětskými plícemi nafoukly a uvázaly na kousky prádelní šňůry. Zbytek odpoledne s nimi začaly ve třech běhat Husovkou nahoru a dolů, ostatní děti jim záviděly do doby, než na balonkářky narazili z hospody se vracející otcové. Ti z toho měli legraci zrovna tak jako přihlížející obyvatelé z celé ulice. Jen máma se celý týden červenala, když potkávala sousedy.

Stávalo se, že Arnošt přišel domů s opicí maximálně agresivní, vyhnal z postelí i z baráku již spící rodinu. V nočních košilích letěla máma uprostřed noci nebo k ránu se svými kuřátky k sobě na podnik a tam v kotelně se dospávalo. (O takových věcech jsem se dozvěděl až v roce 2005.)

Jednoho večera, kdy máma ještě byla v rachotě, přitáhl k nám domů Arnošt přímo z hospody ředitele obecní školy pana Stehlíka a jeden učitelský manželský pár - měl k tomu také závažný důvod, dceři Hildě to ve škole moc nepálilo. Rumu už bylo jen na dně, a tak hostitel odněkud vyšťrchal domácí vaječný koňak. Pilně plnil štamprlata, ale po chvíli mu začalo být nápadné, že to jedno na kraji okamžitě vyschne, aniž si pan ředitel loknul. Soustředil se tedy na onu skleničku hned po nalití a hle, zpod stolu se vysunula malá ručička jako straka a sklenička zmizela pod stolem. Hned ale ta samá ručka skleničku vracela, to už byla prázdná.

Marjána s Traudou pobývaly často pod stolem, považovaly totiž to místo za svůj stan, a pak tam bylo krásně slyšet, co se povídalo v místnosti. Nic jim z dění neušlo, jejich zvědavost byla nasycena a teď se vaječným koňakem sytila Marjána, je to přece tak sladoučké. Onen večer Marjána pod stolem usnula a Trauda se k ní brzy solidárně přidala. Máma tedy po práci našla doma zase překvapení: státou pětiletou dcerku, jak zákon káže.

V zimní čas – i při nejkrutějším mrazu – se topilo jen v kachlových kamnech v obýváku vedle kuchyně. Když máma vařila, byl oheň také v plotýnkových kamnech v kuchyni. V ostatních prostorách byla zima jako na Sibiři. Arnošt se po příchodech z hospody uveleboval na kanapi v teplé kuchyni, tam řezal do rána dříví. Ostatní členy rodiny a sebe zaopatřila máma cihlami, ohřátými na plotně nebo v troubě. S cihlami zalézali pod studené příkrývky, kde si dýcháním, třesením se a určitě i pšoukáním zahřívali zbytek těla od nohou nahoru. Chodidla byla rozžhavena, ale zuby drkotaly.

Když se opět přistěhoval děda Alois – do té doby bydlel u rodiny Hildy, sestry mamky-, měly obě mé nejmladší sestry velikánskou radost. Už nebudou celá odpoledne a večery tak opuštěné.

Děda dostal místnost v podkroví, kde kamna sice byla, ale netopil v nich z více důvodů: byl odjakživa otužilce, nechtěl mrhat uhlím ani dřívím a dokázal se zahřívát speciálními cviky nebo chozením po místnosti. Při posledním dokázal číst své oblíbené dobrodružné romány. Jako společenský tvor ale hledal blízkost lidí – také zvířata mu přicházela vhod. Občas se vydal dolů k Marjáně a Traudě, sedal si ke kachlovým kamnům a obě děvčátka si brzo všimla, že vždy na stejnou židli. Chtěly si to ověřit. Když zaslechly dědu na schodech, sedala si jedna z nich rychle na onu židli a opravdu - děda si na jinou nesesedl, jen trochu chodil kolem krbu a zase

se vytratil. Měly z toho nějakou dobu srandu, jak děda přicházel a odcházel, než si uvědomily, že ho tím vlastně vyhánějí, a nechaly toho. Děda si tedy sedal a na oplátku jim začal vyprávět své, také speciální, hrůzostrašné pohádky. Obě z toho měly takovou hrůzu, že zalezly strachy v ložnici pod postel, kde brzy usnuly. Nechal je a stáhl se do své mrazírny. Máma po návratu z práce marně své holčičky hledala, vtrhla se nahoru po schodech ke svému tátovi a až tam se jí dostalo vysvětlení.

Na Mikuláše ty dvě děda řádně vystrašil kravským zvoncem. Když jim bimbalo za dveřmi – opět hledaly úkryt pod postelí, strachy se dokonce roztráslly.

V té době měla Marjána tik. Chtěla se provdat za vlastního otce Arnošta a neustále vyčítala mamce, proč jí ještě nekoupila bílé svatební šaty!

Máma začala pracovat na generálním ředitelství HDBS. Vykonávala tam hrubou chlapeckou práci. Oblíbili si ji všichni pro její klauniády, které dokázala dělat i při skládání vagonů uhlí. Vedení podniku jí udělalo velikou radost tím, že jí za babku odprodali použité litinové radiátory a trubky. Všechno si sama odtáhla z práce na dvoukoláku do dvou kilometrů vzdáleného bydliště, hřála ji myšlenka, že konečně bude mít její rodina doma všude teplo, když se ještě přikoupí kotel. Naše máma se nelekla ani té nejtěžší práce. To, i děláni skopičin, jsme my, její děti, po ní zdědily.

Tonda a koráb

Po příchodu z internátu jsem narazil na Tonda Männerta, prvního kamaráda, kterého jsem měl v Dolním Rychnově po našem přistěhování. On a jeho čtyři sourozenci s rodiči s námi bydleli v jednom domě v Husovce. V první knize Transfuze jsem mu dal jméno Tonda Mahnert, nemohl jsem ho totiž po celé Evropě vyslédit, abych se zeptal, jestli v literatuře mohu použít jeho pravé jméno. Tonda jsem – tenkrát – měl rád hlavně proto, že jako jeden z mála byl se svými 163 centimetry menší než já a pak – že se neustále hrozným způsobem smál. Jeho smích dokázal odzbrojit každého – hodilo se mu to i v kopané. Hrával s námi chvíli v začátcích za dorost Baníku Sokolov. Tonda byl úžasný dribler, dokázal málem doslova proklíčkovat mezi nohama protihráčů. O míč také nepřicházel proto, že svým ustavičným smíchem nakazil každého protihráče. Ti v křeči nebyli schopni si míč od Tondy vybojovat.

Hned v začátcích v Rychnově jsme spolu pásli rodinné husy a po příchodu z pastvy jsme začali před domem stavět ze dřeva tři metry dlouhou loď; ohýbali prkna, sbíjeli je hřebíkama, vše vymazali asfaltem, který jsme ohřívali v plechovkách na ohýnku. Celá ulice byla zahalena dýmem a my byli poprskáni stříkajícím, bublajícím asfaltem. Několik dní jsme byli pihovatí. Když nám ta hmota v plechovkách chytla, radili nám dospělejší, že se tím asfalt znehodnocuje. Brzy jsme na vlastní kůži poznali, že je to asi pravda.

Po dokončení jsme náš exkluzivní výrobek chytli každý za jeden konec a maširovali nedočkavě k Rychnováku. Zamrzlý rybník jsme bombardovali kameny tak dlouho, až vzniklo dostatečně velké místo pro náš koráb. Měsíc únor ani jeho mrazík nás nemohly odradit od zamýšlené zkušební plavby. Rozjařeně a šťastní jsme se nasouka-

li do houpajícího se plavidla, mrazivá voda se na nás začala valit ze všech stran; znehodnocený asfalt, napadlo nás. Loď se rychle naplnila a my dva, jelikož ani jeden z nás nebyl kapitánem, jsme ji mohli naštěstí rychle opustit. Naši spěšnou chůzi – o běhu nešlo uvažovat – znepříjemňoval a blokoval mrazík, z nohavic a rukávů se udělaly zmražené trubky, my jsme chrastili a pohybovali se jako roboti k domovu.

Tondu jsem vyslídil v roce 2005 u Frankfurtu nad Mohanem, vysídlili s celou rodinou v roce 1969; češtinu nezapomněl, při našem rozhovoru se ustavičně smál – už ale smíchem dědkovským.

Profil

Listoval jsem v divadelním časopisu s fotkami herců. Najednou mě napadlo, že vlastně nevím, jaký mám profil obličeje. Můj nos je zřepdu normální, ale jak vypadá ze strany?

Líbí se mi nosy rovné a u žen i pršáčky. To, že ještě nevím, jaký je nos můj, mě tak znejistilo, že jsem se od této chvíle snažil zabránit holkám, aby jejich pohled na mě mohl spočinout ze strany. Když to bylo nevyhnutelné, tak vždy jen na krátkou dobu, aby se nemohly smát mé případné skobě nebo jinak zdeformovanému raťafáku.

Netrvalo dlouho a já si začal přejíždět polštářkem levého ukazováčku od kořene nosu k jeho špičce. A to snad plných pět minut. Větší deformaci jsem ale zaplatpánbůh nezjistil. Trochu mě to uklidnilo, ale ne zcela. Nějaké hrbolky na něm cítit jsou. Také tímto způsobem nejde zjistit, jestli je indiánský, rovný, krátký, dlouhý nebo ještě horší. Dlouhý se mi tedy zdál určitě, trvalo věčnost, než jsem se prstem, po sjíždění od kořene, dostal konečně ke špičce. Kéž bych tak měl nos jako Gerard Philippe nebo Jean Marais. Marais je vlastně v češtině bláto a lidi si z toho udělali marast.

Ségy přece mají mezi hračkami zrcátka. Začal jsem nedočkavě mezi jejich harampádím hledat a s nálezem jsem se hnál k matčině šatní skříni, jejíž jedny dveře měly zrcadlo. Až teď, ve svých sedmnácti, zjistím, jaký mám nos z profilu. Netrpělivě jsem ladil zrcátkem úhel a doufal, že nezažiji pohromu. Na zádech mi dokonce naskočila husí kůže.

„Zrcátko, zrcátko...“

Konečně mi spadl balvan ze srdce, vidím se prvně ze strany a není to ani tak velká katastrofa...

Bar ve sklepě a dopis Konrádu Adenauerovi

Bylo krátce před Vánoce, s Vildou Winterem jsme si začali říkat Jimmy a Jacku, a jelikož se vyučil truhlářem, uzrál v nás nápad.

V našem velkém sklepě s více prostory jsme si v jednom z nich, po vyčištění od uhelného prachu, postavili bar a ozdobili ho barevnými cáry. Seděli jsme na

bedýnkách a hráli si na světáky, házeli do sebe vodu z vodovodu, říkali jí whisky, a opile se oslovovali těmi přivlastněnými jmény.

V této náladě se mi svěřil, že jeho táta se z Ruska nevrátil k rodině, ale musí být naživu v NSR. A byl tu náš vynikající nápad, začali jsme smolit v němčině - kterou jsme ani jeden rukopisně neovládali - dopis úřadujícímu kancléři Konrádu Adenauerovi. Dopis zněl ve smyslu, aby tohoto muže vyslídil a donutil k tomu, aby své ženě a dvěma synům začal se zpětnou platností posílat alimenty. Ponechali jsme si to zatím jako naše tajemství.

Abychom se v tomto zimním pošmourném čase trochu hýbali, začali jsme z neohoblovaných prken stavět vedle baru pingpongový stůl. Ostatní kamarády ze sklárny jsme tím příjemně překvapili. Pak jsme s nimi seděli u baru a cucali z přinesených lahváčů pivo. Míčček nechtěl skákat, hoblík nebyl, tak jsme na stůl přitloukli umakartové desky. Za sítku sloužilo také prkno, které neumožňovalo bohužel prasata. Jako Jim a Jack jsme po sobě občas důležitě mrkli, což mělo znamenat – počkejte, hošánci, budete vejrat, co se tady bude pít a jakej tady bude stát stůl. Adenauer se ale k našemu zklamání stále nehlásil. Ze sklepa jsme vylézali s ksichy horníků po dvanáctihodinové šichtě. Při pinčesu jemný uhelný prach neviditelně usedal na našich tělech. Máma se smíchy mohla ztrhat, když jsme vylézali po schodech ze sklepa. Zvířený uhelný prach z nás udělal jednovaječné bratry. To už nebyl Hauser, mexický typus à la Bronson. Vlasy jako uhel se mu vylepšily, bělost silných zdravých zubů vynikala ještě více, ale jeho velké tmavé oči ztratily na kontrastu. Ani Pišta Ďuriš nebyl ten přitažlivec pro děvčátka všelikého věku. Jeho přitažlivý, svádíivý úsměv maskoval hnědohelný prach. Ivan Kucharik se svými kudrnama byl z nás černochům nejbližší. Nejjvzdálenější jim zato byl budoucí šéfredaktor sokolovské Jiskry, Vilém Winter alias Jack. Jeho blondatá hlava trochu ztmavla a zuby získaly na bělosti, nedokázalo to ale zakrýt bělocha.

Půlnoční mše a rvačky

Od kluků jsem se dozvěděl, že ke kostelu v Sokolově se na půlnoční chodí prát různé party. Jít se mnou nikdo nechtěl a s mámou jsem tam nechtěl být viděn, a navíc matinka se také nepere. Ona šla s ženskéjma a já sám. Jen jsem dával pozor, aby mě neviděla.

Starší lidé vstupovali do kostela, okupovaným kolem dokola mládeží Sokolovska. Poznal jsem některé kluky z trampské osady Modrá kotva. Pomalu se to začalo handrkováním a řečičkami předehrávat. Pak se nějakou dobu začaly otloukávat dvojice, než se to rozjelo naplno v davu. Facky a rány pěstí pleskaly a zasahovaly různé cíle. Zde se rvaly party, které si jinak šly z cesty. K žádné z nich jsem nikdy nepatřil, znaly mě ale jako Kocoura a byli jsme s některými povrchními přáteli. Modrokotvák Jirka Hurt byl hezoun a udělaný cvalík. Dokázal šikovně vyhecovat jiné, aby se do sebe pustili, on se vždy stával jen pozorovatelem a příkladačem do ohně. Ručičky si sám nikdy nešpinil.

Opřel jsem se o železný zábradlí u vchodu do kostela, po jehož obou stranách to pleskalo. Zrovna jsem myslel na zpovědnici, do které jsme byli povinni chodit,

když mě zasáhla taková rána otevřenou dlaní ze strany na bradu, že jsem se nadzvedl a odletěl na záda jednoho ze dvou mydlíčích se před zábradlím. Oba se v tu ránu na mě vrhli společně. Setřásl jsem ze sebe následky rány, za kterou jsem nevěděl, komu poděkovat, a pěstičkami začal zpracovávat oba najednou.

„Co blbneš, Kocoure?“ ozvalo se z úst jednoho z nich. Čelem ke rvoucím se, jsem začal couvat ke Starému náměstí a odcházel domů. Proti férovým rvačkám zásadně nejsem, dokonce ve mně dokázaly vyvolávat radost z pohybu. Ale toto neorganizované, bezhlavé mávání rukama nebylo moje.

Zrovna přijížděli policajti, někteří z mládežníků začali fackovat i katolíky vycházející z kostela. Počkal jsem raději poblíž, abych případně mohl ochránit mámu. Nebylo zapotřebí, na ženy nebylo sáhnuto. Raději jsem ale skupinku žen z Rychnova nepozorovaně sledoval až domů. Měl jsem při tom podezření, že tu ránu mi zasadil Voves zvaný Bandaska z Modré kotvy.

Po půlnoční

Druhý den po půlnoční mši jsem sbalil kanady, hokejku a puk. Na malém Rychnováku se scházeli fotbalisté a hokejisté z Baníku Sokolov k nemilosrdným mačům. Bruslařská baletka Makoň mezi nimi. Mydlili jsme se dlouho do tmy, kdy puk se dal už pouze vytušit.

Tohle je můj život a ne sezení v plynové komoře, kde hudba hraje tak nahlas, že bubínky hodlají prasknout.

I jiný problém jsem na zábavách v internátu míval, méně hezké holky se mi nelíbily a před těmi hezkými jsem se styděl. A často před nimi prchal, když se mnou chtěly samotné navázat kontakt. S tím musím něco udělat! Dělat veřejně srandičky, vzbudit pozornost, být středem pozornosti, to ano! Ale holky byly pro mě zatím záhadou. Nechtěl jsem si je pustit k tělu, protože bych nevěděl, co s nimi. V tomhle jsem byl opatrný, tady stačí malá chybička a člověk by se vezl někam, kam zatím nechtěl. Možná bych po takové chybičce byl dnes úplně jinde, než jsem. Ta kolej, po které jedu, je výborná, lepší to určitě nemohlo být, a být otcem v sedmnácti jsem se také nechtěl stát!

Nejsem v ničem zbabělec, pouze v tomto odvětví lidského života. Bojím se vřelejšího kontaktu s holkami. Poznávám ale každou chvíli, že má cesta je asi správná. Je to zbabělost zdravá. Kolem mě co chvíli lamentuje některý z mých mužských vrstevníků: doprčic, včera mi praskla šprcka! Jiný: já vůl ji naboural! Další: asi jsem, já blbec, naprcal starou, a podobná konstatování. Vždy si oddychnu, čemu se mi zatím daří vyhnout, je to ohromné.

Čaje v horňáku

Vyrazil jsem poprvé do sokolovského Hornického domu na čaje ověřit si své taneční umění, získané v Liberci na internátu.

Z Rychnova jsem šel sám. Pro Rychnováky bylo nebezpečné lézt Sokolovákům

do rájónu. Byli respektováni pouze na poli sportovním. Rychnovačky byly ale vítány a Kocour byl znám. Také se vědělo, že je se mnou sranda. Mohl jsem si přisednout k jakémukoli stolu, všude jsem někoho znal. Ke svému stolu hned u vchodu mě odtáhli kluci z Baníku – byl plný püllitrů. Hned mi do zobáku někdo vrazil retko, které jsem si ale nenechal zapálit. Pokoutně a nenápadně jsem pozoroval jedním okem, co se tak tancuje a jestli si neudělám ostudu.

Spatřil jsem ve vřavě montéra Moravce ze Sylvestru, který rád tahá holky za podpupeční chloupky. Tentokrát měl své ruce jinde. Trsal perfektně rokenrol a vrhal nejen svou partnerku, nýbrž i své úsměvy do všech stran. Pojednou jako kdyby dostal obrnu, kroutil se jen neznatelně a nasadil i pohřební výraz na svůj ksicht. Důvodem byl k němu přiběhnuvší pořadatel, pan Bešťák, který mu pohrozil.

Někdo mě upozornil, že ty dvě tam nahoře na galerce jsou sestry elektrikáře Rudolfa Dietla. Ta jedna byla obzvlášť zajímavá a něco z ní vyzařovalo. Občas jsem na ni nenápadně juknul a nakonec se odhodlal vyrazit po schodech nahoru na galerii, je uzpůsobena jako U. Toto písmeno je do posledního místečka obsazené stojícími. Mužská část občas vyrážela dolů na parket jako orli na svou kořist. Ta byla často vyhlédnuta více jedinci najednou a třeba i těch sedících dole u parketu. Bylo tedy nutné schody brát po čtyřech. Stávalo se často, že někteří zbrklejší příjížděli dolů po betonových schodech svou zadní částí těla. Ti, kterým mezitím už vyhlédnutá kořist trsala s jiným – rychlejším orlem – se potom, teď už pomalu loudavě, vraceli zklamání na galerii pozorovat svou uniklou kořist bedlivým okem.

Ženská část na galerii vyčkávala, jestli pro ně vzletne některý orel zezdola, anebo jestli se jiný k nim nedošourá z protějška účka, které se podobalo i podkově nebo permanentnímu magnetu. Tyto dvojice už dolů nepospíchaly, šly zavěšené do sebe a cestou na parket muži na svých tanečních partnerkách většinou vyzvídali jejich technická data. Po tanci tanečníci své partnerky opět přiváděli nazpět, poděkovali a odlétli na svá místa.

V podkově byla nejlepší místa na obou koncích. Odtud byl pohled dolů pod sebe nasměrován přímo na orchestr. Nahoře tedy bývali zvědavci, kteří někoho hledali, nebo ti moc netroufající si tanečníci, a hlavně tací, kteří se tak trochu dost styděli. I já jsem sestru Rudolfa Dietla provedl po parketu. Hezká žena – možná mého věku –, ale se smutným kukučem, který se občas jakoby lítostně pousmál. Snažil jsem se jí nešlápnout na nohu, aby nezesmutněla ještě více. Neřekl jsem jí ani jeden ze svých našprtaných keců, jen jsem ji upozornil na můj špatný cit k rytmu. Uměl jsem si ji dost dobře představit jako hraběnku v dřívější době s její krásně vzpřímenou postavou. Byl na ni hezký pohled, nevěděl jsem si rady s jejím vytesaným smutkem v tváři. Sem se jaksi ani jedna ze sester Rudolfa Dietla nehodila, vypadaly jako učitelky nebo vychovatelky, které bdí nad tím, aby se v sále nekonaly neřesti. Úsměv jsem na ní přece jen vyloudil, když jsem německy poděkoval za tanec a popřál jí štěstí a úspěch v životě. Poprvé jsem zahlédl její zuby, i ty byly nádherné, tak jako celý její obličej.

Brzo jsem si jako zcela střízlivý začal připadat blbě. Jediné řešení bylo – přiožrahlého hrát. Tím jsem bavil sebe i druhé, jen mi vadilo, že každou chvíli mi někdo chtěl připálit mou cigaretu v puse. Už byla chudinka nalomená, tak mi ji někdo

vyškubl a nahradil novou. Vyškubnuté jsem se zmocnil, strčil si ji celou do pusy a začal ji žvýkat, i to mělo úspěch.

Pracně sehnanou minerálku jsem vylil do vaničkové sedačky dřevěné židle a lákal na kus řeči kolemjdoucí kluky, vracející se ze záchodu. Tato židle zůstala pro ně rezervována, minerálku už dolévali druzí, kterým se žert zalíbil. Netrvalo dlouho a mezi tanečníky bylo hodně s mokřými zadky.

Kluci z Baníka oznámili, že zase začínají po zimě tréninky. Bude to prý daleko tvrdší, když na podzim vypadl starší dorost zase z první ligy.

Ještě jednou jsem vyrazil na galerku; obě sestry tam stály většinou jako železná rezerva. Šel z nich malinko strach, proto měly nouzi o tanečníky. Mne musely vidět seshora při mých skopičinách, i kdyby nechtěly. Proto se asi tentokrát přece jen moje taneční partnerka neznatelně usmívala, aniž odhalila své zoubky. Začala sama na mne mluvit německou egerlandštinou. Vypptávala se na běžné věci a já si pomyslel, že obě sestry mají největší čas, aby se provdaly. Litoval jsem poprvé v životě toho, že nejsem o deset let starší. Asi je to ale dobře; určitě by mě nakazila a i ze mě by se stal zase smutník, jakým jsem býval v dětství. Dost dobře se k nim hodila skladba Třešňové květy.

Hodinu před koncem jsem se vytratil. Doma v posteli před usnutím se mi zjevily sestry Rudolfa Dietla. Nechtělo mi jít do hlavy, proč jsou ty dívky tak smutné, možná prožily po válce to samé co já, ale německé holky to přece neměly tak kruté jako my kluci. Takových holek jsem se bál, cítil se spíš dobře ve společnosti takových, které mají klaunské sklony jako moje máma.

Ve snu se mi zjevil Rudolf, házel po mně cirkusácké dýky, zapichovaly se mi do zad a já se držel svěráku na ponku, abych neupadl.

V roce 2005 jsem Rudolfa vyslídil v „telseznamu“ a divil se, že místo v Německu se nalézá na Březové u Sokolova. Po mnoha zamítnutých žádostí o vysídlení to vzdali. Ještě si mě pamatuje. Je ze šesti sourozenců a my v našich velkorodinách si museli pamatovat jména našich sourozenců, takže si pamatujeme také jména jiných lidí. Ruda se teď dozvěděl tajemství, že obě jeho sestry jsem poznal na čajích už před bezmála padesáti lety.

Kapky potu

Doma je dopis s pozvánkou na začátek tréninku po zimním spánku. Nového trenéra neznám, prohání nás řádně. Hned první sobotu máme tréninkový fotbalový zápas ve Svatavě, pojedou se tam na kolech už v dresech Baníka.

Kola máme různorodá i zapůjčena, pokud někdo z nás nebyl vlastníkem. Každou chvíli padá někomu řetěz při blbovinkách, které se během šlapání provádějí za zády trenéra. Šlape na špicí a dělá, jako když k nám nepatří.

Svataváci se už zahřívají na svém hřišti, vítají nás bojovými výkřiky a otázkou, jestli jsme ty vehikly ukradli starýmu Pospíšilovi z jeho kovošrotu. Naše skupina se

do nich pouští jinými špruchy, známe se léta, jejich útočník, Venca Němec, už nějakou dobu kope s námi za Baník. Prý nerad, protože jsme proti jeho velké postavě jen skrčci.

Trenér, jelikož neví, jaký jsem, mě staví jako pravého záložníka, aby mě otestoval.

„Hoši, víte, že musíme přitvrdit tréninkový režim, tak koukejte makat!“

Po dvou letech, co jsem byl v internátu, hraji s kluky zase poprvé. Mám radost ze hry, lítám za míčem po celém hřišti a posílám ho spoluhráčům do všech možných stran. Patřím mezi hráče dířce a ne mezi čekatele na míč před soupeřovou brankou. Svataváci jsou dobře sehraní a zle nám zatápí. Ještě že klidný a stále usměvavý Hermann Fischer stojí v naší brance. Svou hbitostí si zatím udržel nulové konto.

V poločase zažijeme bouřku. „Fenkle, ty chodíš po hřišti jako šafář na lázeňský promenádě,“ křičí trenér. „Podívejte se na sebe a pak na tady toho!“ Přitáhne si mě k sobě. „Koukněte se, jak on je zpocenej a uřícenej proti vám, leje z něj jako z konve, protože lítá po hřišti jako kulovej blesk. Na vás nevidím ani sebemenší kapičku potu, mohli byste rovnou jít do tanečních.“ Chytne Fischera. „Nebyt Hermannu můžete se jít zahrabat.“ Tak sjel celé mužstvo, neměl ale zcela pravdu. Kluci byli také upocení, ale ne tak jako já, to je pravda. Můj pot má jiný důvod: honím se sice, a to protože mě to baví, ale i kdybych se tak nehonil, potil bych se stejně. Už od malinka je mi pořád horko. Máma jednou povídala, že mám nějakou vrozenou vadu na srdci. Jelikož zatím doktoři nic nezjistili, považuji to za jeden ze žertů mé matky.

Jasně také je, nedělám výjimku mezi mistrovským mačem a uliční hrou na plácku. Pokaždé jedu na plný plyn. Stejně zůstalo – němečtí spoluhráči na mě křičí, Horste, čeští, Kocoure. Venca Makovec nadále dře jako řeznický kůň, Venca Němec, když dostane balon, tak si ho před sebou tlačí jako lokomotiva pražec a každého smete. Tonda Brandl je nadále rychlé levé křídlo a Horst Meyer umí číhat před soupeřovou brankou na výhodnou šanci. Kverka, Brda, Werner, Racek, Hladík, Pavlovský i Sokol jsou přece excelentní hráči, co se jen trenérovi nelíbí?

Další výlet na kolech je do Kynšperku. Je to pětkrát tak daleko jako do Svatavy, přesto zase šlapeme v dresech, čímž přivádíme v úžas náhodné chodce. Kopačky máme tentokrát zavěšené na řídítkách. Jsem opět na staré pozici v útoku, proti mně stojí můj bývalý spoluhráč z internátu, Lojza Hlaváček zvaný Baletka. Tento tréninkový zápas ale už připomíná řvoucí Niagaru, rveme se všichni o balon jako hladový žebřák o sousto.

O putovní hornický kahan?

Na poloviční cestě z Rychnova do Sokolova ke mně stále zřetelněji doléhal řev motocyklů. Co se to tam děje? U kapličky už je bylo vidět, nakláněli se do levé zatáčky směrem na Březovou. Na hlavách rádiovky s anténkami a přes ně na gumičkách velké brýle. Lidí jako na Prvního máje – lemují po obou stranách silnici na Sokolov. Poprvé vidím silniční motocyklový závod Sokolovem. Nacpal jsem se v parku u Lobského potoka mezi početné diváky. Chodím tudy denně z Rychnova do Sokolova. Vůbec nevím, o co jde, plakáty nečtu. Pach benzínu a oleje je pro mě už odjakživa vůní. Motocykly krásně řvou, když přijíždějí od centrální školy, a s nezmenšeným řevem pokračují do levé zatáčky, u dnešní polikliniky, aby pokračovaly směrem na Dolní Rychnov. Naskýtá se mi vzrušující podívaná: závodníci razantně rvou své stroje do zatáčky, když před ní jen krátce uberou plyn. Obzvlášť jeden se mi zdá nejdivočejší, i když má neustále frajerský úsměv v tváři. Davy na něho řvou: „Janout, Janout!“ Prý je ze Sokolova. Další Sokolovák Dolejš jezdí klidnějším stylem, ale na špici se drží také.

Jsem fascinovaný a zůstávám do konce. Stupínky vítězů jsou prý někde ve městě, všichni tvrdí, že Janout musel vyhrát. Vyhrál svou třídu, absolutním vítězem 1957 se stal Válek, který jezdil na esu také plochou dráhu. Další pořadí jsem se nedozvěděl, jelikož nejenže se nedívám na plakáty, ale ani nečtu noviny. Jedno tento zážitek ve mně ale probudil: budu šetřit na řidičák! Máma radí, abych počkal, na vojně že ho udělám zadarmo. Ohledně řidičáku mě ale čekalo dost velké překvapení.

Další, ohledně těchto milovníků motocyklového sportu a jejich fanoušků, jsem vyslídil v roce 2005 od bývalého spolužáka a syna motocyklového závodníka tehdejší doby Dolejše.

V Sokolově vznikl klub motorkářů a fandů kolem roku 1950. Automotoklub Svazarm. Jezdil se převážně motokros, ale i silniční závody. Po celé republice své jezdce doprovázeli jejich skalní fanoušci. V popředí závodníků stál Lomničák Janout zvaný Bahňák. Na tomto terénu nebyl k překonání (ve svých nejlepších letech vlétl za Sokolovem na křižovatce směr Svatava - Lomnice se svou mašinou pod nákladák, který ukončil nejen jeho závodní dráhu). Mechanika mu dělal Václav Vosický, který příležitostně také závodil. Za Janoutem se v závěsu držel Dolejš – jako jediný sedlal značku NSU; ostatní jezdili na čezetách a jawách. Další špičkoví jezdci byli Němec zvaný Pepek námořník – mechanika mu dělal Jaroslav Kopecký, mimochodem nejlepší automechanik, kterého jsem během své řehole poznal. Následoval jezdec Papež z Březové u Sokolova a Čestmír Vozka, bratr mého kamaráda, bubeníka a hokejisty Jaroslava, o kterém byla a ještě bude řeč. Mezi těmito milovníky benzinových výparů se motal také Václav Vaníček, v tehdejší době se mu ještě neříkalo Venca Céres. Jezdil na harleyi po tátovi. Jelikož dělal na dolech zámečnicka a poté řidiče, začal jezdit se zapůjčenou čízou od dolů také závody. Přičlenil se tak, již před svou vojenskou službou, k sokolovské elitě závodníků. V roce, kdy se sokolovského motokrosu zúčastnil československý motocyklový